

Jóléti messiás?

”

**„Változtasd a köveket kenyerekké!” –
Nem a sátán szól. Milliók zokogják.
Egyetlen jajkiáltás a világ,
Egyetlen kéztördelő mozdulat,
Egyetlenegy roppant fenyegetés.
A nyomorúság völgyei fölött
A bosszúálló Isten hegyei
Feltornyosulnak irgalmatlanul,
Nem indulnak változni kenyerekké.**

(Reményik Sándor: Kenyér helyett; részlet)

◆ Amikor Jézus kiment a pusztába, hogy tisztába jöjjön messiási, isteni küldetésének természetével, három kísértést kellett kiállni. Az első az volt, hogy a sátán felszólította: „Változtasd ezeket a köveket kenyérré!” Jézus azonban nem tett eleget a követelésnek, mert tudta, nem az a feladata, hogy bőség-messiás, jóléti messiás legyen. Az evangéliumban lényegében ugyanez az igény fogalmazódott meg vele szemben. Miután megszorította a kenyereket, és több mint ötezer embernek adott enni, űk azt kívánták, hogy állandósítsa ezt a csodát: „Adj nekünk mindig kenyeret!” (János evangéliuma 6,34) Jézus ekkor sem állt kötélnek. És ugyanez az igény hangzik el ma is. Jézus messiási küldetésének egész problémája sűrűsödik össze itt. A sátán célja az, hogy eltorzítsa ezt a küldetést: legyél király, méghozzá olyan király, aki kenyeret ad a népnek, jó életet, jólétet biztosít a társadalomban! Ma tömegek kérdezik, vagy ahogy a versben olvassuk, „milliók zokogják”: ha Isten mindehható, ha Jézus Isten Fia, akkor miért nem kezeli a földi

nyomorúságokat, miért nem gyógyítja be az egész világ sebeit, itt és most, azonnal? Egyáltalán, Isten, Jézus miért rejtőzködik, miért nem mutatja meg magát világosabban, kézzel fogható módon?

Isten tett csodákat a múltban, és tesz ma is, ám – a kenyérszaporítást kivéve – mindig egyének javára, nem tömegeknek. Mert azt sehol és soha nem ígérte, hogy megoldja az emberiség gazdasági, szociális nehézségeit, a társadalmi problémákat, felszámolja az éhezést, a nyomort, az elnyomást. Ilyet sehol a Bibliában nem olvashatunk, mert ezt a feladatot Isten már a teremtéskor az emberre bízta, amikor azt rendelte neki, hogy művelje, őrizze és védelmezze a földet, a teremtett világot. A kultúra legtagabb értelemben a javak megtermelésének, elosztásának és fogyasztásának módja. Mindezt pedig, a termelés, az elosztás és a fogyasztás rendjét az ember és egyedül az ember határozza meg a földön. Nem Isten. Ő annyit tesz, hogy törvényeivel útmutatást ad az embernek arra, hogy miként végezze ezeket. Az igaz, hogy törvényeinek megtartásához az áldások ígértét fűzi; az is igaz, hogy társadalmi jólétet, bővelkedést és boldogságot ígér azoknak a közösségeknek, amelyek valóban az ő törvényei szerint rendezik be az életüket. Nos, ez az oka annak, hogy ő közvetlenül, direkt módon nem avatkozik bele az ilyen társadalmi jellegű földi ügyekbe. Ő megadta a helyes élethez szükséges törvényeket, nemcsak az egyéneknek, hanem a közösségnek is. Ezeknek engedelmeskedve kellene élni a társadalomban – de hát nem így van. A jelenlegi társadalmak közül persze az egyik jobb, a másik rosszabb, de abban megegyeznek, hogy valamennyit, vagy többé, vagy kevésbé az önzésre, az érdekre, a hatalomra, a pénzre, a versengésre alapozták, nem érvényesül vagy alig-alig érvényesül bennük Isten országának, társadalmának alap-törvénye, a szeretet és az igazságosság.

Juan de Flandes (kb. 1460–1519): Krisztus megkísértése a pusztában. Olaj, fa, 1500/1504 körül

Isten megmondta, hogyan kell a javakat igazságosan elosztani. Ám ha egy hatalom nem így tesz, hanem enged éhezteni, kizsákmányolni, elnyomni tömegeket, és az így cselekvőket még támogatja is, akkor ezt a helyzetet az Úr alapvetően nem orvosolja. Nem fog kenyérbőséget és általában jólétet teremteni ott, ahol a társadalom a javak elosztását az ő parancsolataival, törvényeivel,

figyelmeztetéseivel ellentétesen intézi. Ez logikai képtelenség lenne és abszurdum, ellentétben állna a kezdetkor adott felszólításával: „Isten megáldotta őket (az embereket), és azt mondta nekik Isten: »Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet! Hajtsátok azt uralmatok alá, és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és minden állaton, amely mozog a földön!«” (Ter 1,28) ♦

SZÖVEG –
AYHAN GÖKHAN

LÁMPÁVAL LÁTNI A KINTI SÖTÉT BEN

„Nem vagyok optimista, ugyanakkor nem vagyok pesszimista sem, mert a lányaimnak egyelőre számos tekintetben sokkal jobb gyerekkora van, mint nekem volt” – mondja a József Attila-díjas és Térey-ösztöndíjas **Lanczok Gábor** író, költő, műfordító. Legújabb, *Sarjerdő* című, megrázó erejű kötetéről, szülői felelősségről és hitről beszélgettünk vele.

◆ **Író, költő, műfordító, szerkesztő, férj és apa – ezekkel a megnevezésekkel vagy körülírható. A négy fal között, a tükörrel szemben hogyan határozod meg magad?**

– Az attól is függ, hogy egyedül vagyok-e itthon, és a laptop mellől mentem oda egy pillanatra a fürdőszobai tükörhöz, vagy hogy éppen ott ülnek a nappaliban egy óriási legócsatatór mellett a lányaim (*nevet*). Komolyra fordítva a szót, erős bennem a szándék, hogy igyekezzem a külső körülményektől függetleníteni magamat, vagyis próbálok a lehetőségekhez képest derűsen megélni a hétköznapokat. A családdal töltött órákat különösen.

– **A Goethe születési évéről elnevezett 1749.hu világirodalmi oldal főszerkesztőjeként rálátásod van az idegen nyelvű irodalomra. Ahhoz, hogy a világ az otthonunk legyen, ismernünk kell a nemzetek irodalmát?**

– A kérdésre nem tudok egyértelműen válaszolni, mert hogy mely kultúrák mely irodalmi művei képezik részét a világirodalomnak nevezett közös halmaznak, abban sose volt demokrácia, és számos komoly erőfeszítés ellenére nem is lesz soha, amíg piac a piac. A rálátásom vagy talán inkább érdeklődésem a más nyelveken írott és idegen

nyelvekből fordított szövegek iránt természetesen korábban is megvolt, de tény, hogy mióta az 1749.hu létezik, sok-sok olyan remek szöveg és reflexió is eljut hozzám, amik korábban esetleg elkerülték volna a figyelmemet.

– **Legújabb, *Sarjerdő* című könyved temetők, befejezett életek, az emlékezés megannyi helyszíne között mozog. Hogyan éreztél meg ehhez a kötethez?**

– A temetőjárás régi „mániám”, és három évvel ezelőtt elérkezettnek láttam az időt, hogy erről egy könyvben is számot adjak. A Kárpát-medencei temetőket célzatosan járva, mintha a történelemnek egy kísértetiesen eleven – és ugyanakkor zavarba ejtően ismeretlen – topográfia-ja jelent volna meg előttem. Az utazás a temetőkapukig a földrajzi térben történt, az egyes temetői séták szintén, de ahogy a mozaikdarabkák összeálltak, visszanézve úgy látom, mintha egy szellemvilágban bolyonghattam volna.

– **Nem ejt kétségbe a temető? Megnyugtat?**

– Dehogy ejt kétségbe, megnyugtat, maximálisan. Mivel a temetők minden esetben kertek is – ha másként nem, legalább szimbolikusan –, így igen szép és jól átélhető

metszetét adják halottnak és élőnek, az élő ember által odahordott holt anyagnak és az eleven növényvilágnak, amely a föld alatt gyökerezik. A képzelte túlvilágnak és evilágnak. Minden temetőben van valami erős bizonyosságérzés, ez engem nemcsak maximálisan érdekel, de meg is nyugtat.

– „Megmaradt bennem a gyöngéd univerzália, hogy milyen volt szőrös mellkasodra fektetni szőke fejemet, hogy sűrű és erős volt rajta a szőr, mint a kakukkfű a temető kiégett gyepében, apám” – írod a kötetben. Milyen apaképet őrzöl magadban, mérsékelhető-e ez a típusú veszteség?

– Nem, hiányt régóta nem érzek a huszonhat éve halott apámmal kapcsolatban. Többször arrébb tolódtak, sőt volt, hogy föl is számolódtak az elmúlt két évtizedben az otthonaim kulisszái, a szüleimmel közös otthonoké és a sajátjaimé is, és ez jó. Anyámról már nagyon régóta nem jut eszembe az apám. A két élő személy, aki még emlékeztet rá, a nagynéném és a kilencvennégy éves nagymamám, de ezek most már mindig kellemes emlékek, finom benyomások.

– Nem ragaszkodsz a tárgyakhoz?

– Nem igazán. Nem nagyon hiszek a tárgyi világban. Örülök, hogy a lakásomban szép tárgyak vesznek körül, de ragaszkodni egyikhez se ragaszkodom különösebben. De oké, el kell ismernem, hogy van egy hülye maszkulin szenvedélyem, imádom a szép kézműves töröket és bicskákat, különös tekintettel a szénacél pengékre, és így nagyon sajnálom, hogy pusztá hanyagságból nem maradt rám az anyai nagyapám tűhegyesre fent böllérkése, amit gyerekként annyiszor láttam a kezében.

– Két lány édesapja vagy. Mi az az értékrend, amit átadhatsz a gyermekeidnek, egyedül tőled sajátíthatják el, útmutatásként, és az életükben szerzett tudás, tapasztalat nem pótolhatja?

– Valamiféle mátrix; törekvés az egyszerűsége, letisztultságra, a taktilitás fontossága, az analóg eszközök becsülete, az érzelmek nevesítése, humor. Szívesen mutatok meg nekik albumban vagy múzeumokban képzőművészeti alkotásokat. Szeretek velük bemenni az erdőbe.

Visszavonultunk

abba a Balaton-felvidéki zsákfaluba, ahol a lányaim születését követő időszakban hat évig éltünk. Most már mind a ketten be tudnak fűteni fával.

Gombát szedni, amiből aztán csak a kisebbik hajlandó enni, a nagyobbik csak szedni szereti. Fákat fölismerni. Lámpával látni a kinti sötétben.

– Szülőként van benned aggodalom, mi lesz a gyerekeiddel tíz-húsz-harminc év múlva? Hogyan érdemes bánnunk ezzel a féltéssel, hogy ettől ne szenvedjen a gyerek kárt?

– Szerintem ezt kár latolgatni. A kérdéssodról Kertész Imre jutott eszembe, és a *Kaddis a meg nem született gyermekért*; de míg ő utána volt a maga szörnyűséges tapasztalatának, én gyerekes szülőként előtte vagyok egy beláthatatlan valaminek, ami számos jel szerint szörnyű lesz, de hogy részleteiben miként, az beláthatatlan. Nem vagyok optimista, ugyanakkor nem vagyok pesszimista sem, mert a lányaimnak egyelőre számos tekintetben sokkal jobb gyerekkora van, mint nekem volt. Nem tömik magukat szírszar édességekkel; ha főzünk, akkor biozöldségekből és húsból, és az se mindegy, hogy mostanra – és ez az elmúlt két év hozadéka – tökéletesen nyilvánvalóvá vált, hogy egy csomó olyan dolognak vége van, amivel kapcsolatban nemrég még hitegethettük magunkat, hogy nincs vége. Tiszta fej, józanság – ez alapvetően jó.

– Tavaly töltötted be a negyvenet. Hozott valamilyen változást az életedbe a kerek szám: összegzést, a veszteségek elengedését, megbékélést?

– Nem vagyok születésnap- és évforduló-fetisiszta, távolról sem. Tanulságos élményként maradt meg bennem a tizenhétedik születésnapom, amire annak idején rettenetesen készültem, ám az előző napon véresen összevesztünk az akkori szerelmemmel. Bepezsgőzve, egyedül mentem el a szombathelyi művészmoziba megnézni valami film noirt, aminek már nem emlékszem a címére se.

Aztán kibékültünk a lánnyal még egy időre, de ott és akkor valami örökre megszakadt bennem az évfordulók szimbolikájával kapcsolatban.

– Szövegeidben – a kortárs magyar irodalom ritka jelenségeként – gyakori vendég egy-egy keresztény motívum, utalás, gondolok például a *Vissza Londonba* című, jó pár éve megjelent verseskötetedre. A privát életedben hol van Isten, ki ő neked?

– Jó ideje inkább csak kultúrkeresztény volnék, amiről csak részben tehet a magyarországi katolikusság majd' egészének elnéző közönye a bigott kispolgári demagógiával szemben. Istenről nyilatkozni nekem nagyon nehéz; mostanra jutottam el odáig, hogy egy versfolyam részeként megpróbálkozzam vele. A korábbi munkáimban valóban inkább motívumokként jelent meg a szentség és a katolicizmus, mindenféle halott közvetítőik segítő támogatásával. Mostanra mintha elengedhetem volna a kezüket.

– A maximumra csavart bizonytalanság – említhetnénk a járványt, az egyre fenyegetőbb klímaváltozást – a mindennapok szerves tartozéka. Ebben a térben és időben hogyan éled meg a jelent?

– Próbálok tiszta fejjel, amint már mondtam. 2020 márciusától a tavalyi év szeptemberéig a járványhullámok nekem és a családomnak egy nagy-nagy elvonulást is jelentettek, és így a létező belső és külső viszonyaink újragondolását. Ehhez az öntisztuláshoz természetes segítség volt, hogy a korábbi életünk színterére vonulhattunk vissza, abba a Balaton-felvidéki zsákfaluba, ahol a lányaim születését követő időszakban hat évig éltünk. A Covid-hónapjaink szimbolikus eredményének tartom, hogy immár mind a ketten be tudnak fűteni fával. ♦

FIZESSEN ELŐ A KÉPMÁS MAGAZINRA!

OLVASNIVALÓ EGY ÉVRE, ÉRTÉKEK EGY ÉLETRE.

20 ÉV 20 AJÁNDÉK AKCIÓ!

A 20 éves Képmás magazin első 20 márciusi, új előfizetője páros jegyet kap ajándékba a Budapesti Operettszínház egyik tavaszi előadására.*

12 LAPSZÁM 7.980 FT

A támogatói előfizetéssel hozzájárul a Képmás magazin fenntartásához.

A támogatói előfizetés egy évre:

14.000 FT

MIÉRT ÉRI MEG ELŐFIZETNI?

- ▶ 25%-kal alacsonyabb áron jut hozzá az egyes lapszámokhoz, 895 Ft helyett 665 Ft-ért
- ▶ Minden hónapban időben megkapja kedvenc magazinját
- ▶ A magazin aktuális száma belépőül szolgál a Képmás-estekre (1 db magazin 1 fő részére)

Előfizetés: www.kepmas.hu/elofizetes
elofizetes@kepmas.hu | 06-1 365-1414

*Az akció a 2022. március 1. után beérkező új, nyomtatott, belföldi előfizetésekre érvényes, amelyeknek díját az előfizető kiegyenlítette.

SZÖVEG –
NAGY VILLÓ

A, MINT ATLAS

Még jócskán az év első felében járunk, de meg merem kockáztatni, Gerhes Gábor Kiscelli Múzeumban látható Atlas című kiállítását az év legérdekesebb tárlatai közt fogjuk emlegetni. Na de kiállítás ez egyáltalán?

- ◆ Néhány infotábla, egy film, egy különös építmény (könyvespolc? épület? csontkamra?), és benne könyvek – első ránézésre ennyi fogad a múzeum templomterében.

A képzőművész, művészeti oktató (ennek is jelentősége van) Gerhes Gábor egy öt évig zajló folyamat során azonban nem kisebb dologra vállalkozott, minthogy egy kihalófélben lévő műfaj, a nyomtatott enciklopédia mintájára, személyes összefoglaló kötetet készítsen mindarról, ami őt legmélyebben, akár gyerekkorától foglalkoztatja. Ahogy az Atlasban megidéztet Peter Handke írja: „mikor a gyermek gyermek volt,/

Kép: Simon Zsuzsanna

egy botot lánzsaként a falnak dobott, / s az ott rezeg ma is még”. Minderről saját készítésű, több esetben régi technikával készült fotográfiák segítségével közöl gondolatokat – vagy még inkább: érzékeltet, inspirál. Ezért használja az Atlas címet is, az eredetileg túlnyomó részt képeket tartalmazó lexikonok hagyományos elnevezését. A „régiség” mint aranykor, és az iránta érzett nosztalgia a kiállításnak szinte minden elemét áthatja: kezdve az enciklopédiaformán, folytatva a papír és a régies fotótechnikák használatával, de idevehetjük a romos templomtér mint kiállítóhely kiválasztását is.

A kozmosz, a természet, az emberi test és annak ábrázolásától így jutunk el egészen a melankólia, elmúlás, jelhagyás, relikvia, emlék fogalmáig, miközben ez a látszólagos linearitás csak a könyvforma kényszeréből fakad. Valójában, mint maga az alkotó is elmondja, a különböző fejezetek egyes képei sokféle módon, sok szálon kapcsolódnak, „diskurálnak” egymással. A kiállítás anyaga jelzesszerűen tartalmaz tudomány-, filozófia- és művészettörténeti utalásokat is, de ezek szinte csak jelzesszerűen tűnnek fel, nem válnak nyomasztóan nehézkessé, a látogatót csak kísérik, orientálják, segítik a további gondolkodásban. Önmérséklet és párbeszédkészség

nyilvánul meg abban is, hogy az Atlasban üres lapok is találhatóak a fejezetek végén, a majdani tulajdonosok saját munkái, megjegyzései számára.

Miközben a korlátlan információszerzés korában akár megmosolyogtató is lehet egy ilyen vállalkozás, belátás és figyelmeztetés is kiolvasható belőle: „egész világ nem a mi birtokunk”. Ideje valóban beismerni nem csupán az ismeretek gyors elévülését és módosulását, de kapacitásaink végességét is az információk befogadásában, szűrésében, birtoklásában és kombinálásában. Ez a tudás akár fókuszunk, vizsgálódásaink tárgyainak a gondosabb válogatására, sorrendjének megváltoztatására is ösztönözhet.

Nem lenne meglepő, ha ez a műfaj – egy művész személyes univerzumának bemutatása – összetettségével, gondolatgazdagságával és műgondjával együtt további követőkre találna a kiállítani vágyó művészek körében.

Az Atlas példányai lapzártánkig csak helyben olvashatóak, de a tervek szerint később megvásárolhatóak lesznek.

A kiállítás megtekinthető a Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtárban 2022. április 17-ig. ♦

SZÖVEG –
MÁRTONFFY ANDRÁS

SOROZAT –
KÉTKEDŐK, KERESŐK, KALANDOROK

A KUKORICAPEHELY ÉS A WELLNESS SZÜLETÉSE

A Kellogg-testvérek karrierje

A huszadik század robbanásszerű tudományos és technikai fejlődése szinte automatikus ellenhatásként hozta magával a természetes életmódra való törekvést. A szinte vallásos hevület, amely olykor az egészséges életmód terén tapasztalható, ugyancsak ebben az időszakban kezdődött egy megszállott külön magánszanatóriumában.

◆ John Preston Kellogg buzgón dolgozó seprűgyáros és mélyen hívő ember volt az amerikai Michigan államban. Számos kisebb egyházban megfordult, például a baptistáknál, a kongregacionistáknál és a hetednapi adventista közösségben. Két feleségtől összesen tizenhét gyereke volt, akiket szigorú vallási elvek alapján neveltek. Szilárd meggyőződéssel hitték, hogy Krisztus második eljövetele most már bármelyik pillanatban bekövetkezhet, így a gyerekek taníttatását egyáltalán nem érezték szükségesnek. A szerencsésebbek két osztályt végeztek el a helyi elemi iskolában, aztán jobbra seprűket szortíroztak az apjuk gyárában. A Kellogg család sok fia közül kettő, John és öccse, Will egész gyerekkorukban furcsa kapcsolatban voltak, az idősebbik volt a főnök, aki nagy örömmel uralkodott a kisebbik fölött. Parancsolgatott neki, megalázta, gyakran meg is verte.

RENDÍTHETETLEN KÜLDETÉSTUDATTAL

John magabiztos küldetéstudata abban is megnyilvánult, hogy hivatalos iskoláztatás híján válogatás nélkül falta a könyveket, és már tizenhat évesen tanítani kezdett a helyi közösség kerületi iskolájában. Nem sokkal később világbővítő szándékkal orvosi egyetemre ment, és le is diplomázott.

John Harvey Kelloggot huszonnégy éves korában, 1876-ban kinevezték az adventista egyház által működtetett Nyugati Egészségreform Intézet nevű kórház igazgatójává. A következő évben megnősült, de a feleségével külön hálószobájuk volt, és tartózkodtak mindenféle testi kapcsolattól. Mivel a szüzességi fogadalmat komolyan gondolták, hivatalosan örökbe fogadtak nyolc gyermeket, negyvenkét másikat pedig nevelőszülőként patronáltak.

Kellogg nagy lelkesedéssel látott neki, hogy a saját képére formálja az intézetet. Átnevezte Battle Creek Orvosi Sebészeti Szanatóriumnak, és az egykori szerény, egyházi kórházból drága, elit intézményt csinált. Az egyre divatosabb egészségügyi trend alapján meghirdette a bio életmódot. Az adventista egyház erkölcsi és vallási alapjait ügyesen ötvözte a korabeli modern orvostudomány és a természetes gyógymódok utáni vágyakozás igényeivel. A gazdagodó Amerikában a fizetőképes kereslet megvolt az ilyesmire, így hamar híre ment a jótékony hatásúnak tartott kezeléseknél. Később csodálói közé tartozott Thomas Alva Edison, Amelia Earhart és Henry Ford is. Több amerikai elnök is járt itt, az intézmény egy gyógyfürdő, egy kórház és egy luxusszálloda optimális keverévé vált. Az újdonságokra éhes közönség szeme előtt egy mai szemmel nézve is zseniálisan felépített, holisztikus

kezelést nyújtó wellnessközpontot alakított ki. Amikor az eredeti épület 1902-ben leégett, és a biztosítás a károk felét sem fedezte, Kellogg tizenkilencre lapot húzott. Újjáépíttette a szanatóriumot, méghozzá hatemeletesre, és az új, kényelmes, tágas környezetben a korábnál jóval imponálóbb körülmények között fogadhatta a vendégeit.

Emellett mindig fordított pénzt arra is, hogy a hozzá forduló szegényeket ingyen kezelje.

A KELLOGG-FÉLE GYÓGYMÓD

A kezeléseket Kellogg meglehetősen önkényesen fejlesztette ki és állította össze. Csodamódszernek tartotta például a beöntést, de nem elégedett meg a hagyományos eljárással. Azon az állásponton volt, hogy az emberi test belsejének is maradéktalanul tisztának kell lennie, ezért a beöntésből soha nem lehet elég. Külön erre a célra kifejlesztett szerkezet segítségével folyamatosan adagolta

Akkoriban még újdonságnak számított a baktériumok szerepének vizsgálata, ő pedig a korát megelőzve már a joghurt jótékony hatásairól beszélt.

a vizet a páciens beleibe, percenként akár tizenöt litert is. Akkoriban még újdonságnak számított a baktériumok szerteágazó szerepének vizsgálata, ő pedig a korát megelőzve már a joghurt jótékony hatásairól beszélt. Azonban szokatlan módon nemcsak szájon át, hanem beöntés formájában is alkalmazta a szanatórium vendégei számára.

A bélrendszer stimulálására találta föl a vibráló széklet, pácienseit fából készült, kemény székbe ültette, amelyek másodpercenként hatvan rezgésükkel a lelket is kirázták belőlük.

Kifejezetten modern elvek is beleférték egységcsomagjába. Az ép testben ép lélek alapelv rendíthetetlen híveként rendszeres testedzésre ösztönözte az ügyfeleit, miközben messze földön híres konyhájában igyekezett tápláló, könnyű és természetesen vegetáriánus ételeket készíttetni vendégeinek.

Az új biomozagalom Kellogg-féle alapelvei szerint a tudatos és erkölcsös embernek meg kell tartóztatnia magát nemcsak az alkoholtól, a kávétól és a húsevéstől, de a nemi élet veszélyeitől is. A legradikálisabban az önkielégítés ellen prédikált, összekötötte emésztési zavarokkal, memóriavesztéssel, látásproblémákkal, epilepsziával és elmebetegséggel, miközben számos módszert is ajánlott ahhoz, hogy az ideális társadalom tagjai ellenálljanak a kísértésnek. Ilyen volt például, hogy a kamasz fiúnak be kell kötni a kezét és a bűnös szervét, vagy akár erényességre nevelő kalitkát keríteni köré. Azoknak, akik ez nem segített, apró, de annál fájdalmasabb műtéteket javasolt – nevelő célzattal – érzéstelenítés nélkül. Mivel képzett és ügyes sebész volt, a beavatkozásokat maga is avatott kézzel hajtotta végre.

JOHN ÉS AZ ÁRNYÉKA

Kellogg a jóságos, tiszta erkölcsű csodadoktor hírében állt, valódi gurut csinált magából. Újságcikkeket írt, előadásokat tartott, könyveket publikált, híres, befolyásos emberek is igénybe vették a szolgáltatásait. A show-műsort teljes egészében ő dolgozta ki, azonban volt mellette valaki, aki szolgáiban végrehajtotta az utasításokat, és a minden napokban kivitelezte a széles spektrumú elgondolásokat. Ez az ember az öccse, Will volt, akit John gyerekkoruk óta egy pillanatra sem eresztett el. Felnőttkorukban éppen úgy megkövetelte szolgálatait, mint évtizedekkel korábban, ugyanúgy megalázta mások jelenlétében, és mindezért cserébe alamizsnaszerű fizetést adott neki. A szanatórium lakói számára mindennapos látvány volt, ahogy a hófehérbe öltözött John Kellogg, vállán egy szelídített kakaduval, öles léptekkel sétál a parkban, biciklizik vagy intézi a dolgait az épületben, miközben Will füzettel a kezében talpal utána, és szorgalmasan jegyzeteli a mester gondolatait. Gyakran a vécén ülve is diktált.

John Harvey Kellogg hosszú életet élt. 1943-ban, kilencvenéves korában halt meg. Hívei, tisztelői ebben megdönthetetlen bizonyítékát látták annak, hogy a módszere bevált. Ellenfelei azonban inkább annak tudták be, hogy a legbizarrabb gyógy módokat soha nem alkalmazta saját magán.

A KISEBB TESTVÉR

Öccse, Will vezetésével hosszas kísérletek folytak annak érdekében, hogy kifejlesszenek egy egyszerű, gyorsan fel-tálalható, univerzális fogást. Először zab és búza, később kukorica felhasználásával készítették tésztát, majd ezt sütőben megpirítva tették könnyebben emészthetővé. Az áttörést a véletlen hozta meg. Valaki kint felejtett a konyhaasztalon egy kisebb adag tésztát, majd amikor az másnap reggelre magától megkelt, elvégezték rajta a szokásos procedúrát. Meglepve és örömmel tapasztalták, hogy a tészta pikkelyes pelyhekre törve sokkal hatékonyabban sül át, és könnyebben tállalható. Bevezették ezt a fogást a szanatórium lakói számára, és azonnal zajos sikert aratott. Olyannyira, hogy sokan az intézetből való távozás után postán rendelték belőle nagyobb mennyiségeket.

Will tovább kísérletezett, és hosszas munkával kialakította azt az eljárást, amit a mai kukoricapehely készítősekor is alkalmaznak. Meggyőződésévé vált, hogy ezzel a termékkel ki kell lépni a szabad piacra, mert óriási lenne

KÉPMÁS-EST

SZÍNHÁZ és PSZICHOLÓGIA

MOMKult, Kupolaterem
1024 Budapest, Csörsz u. 18.

a népszerűsége, és nagy összegeket lehetne rajta keresni. A bátyját azonban nem érdekelte az ilyesmi: ő csak szanatóriumi egyeduralmát tartotta fontosnak. Ez volt az a pillanat, amikor az elnyomott fiatalabb testvér megelégedte az évtizedes megaláztatásokat, és fellázadt. Alaposan összeveszett a bátyjával, és 1906-ban megalapította a Battle Creek Pirított Kukoricapehely Társaságot.

Ettől kezdve az új vállalkozás nagy tételben gyártotta a kukoricapehelyet, és az üzlet döbbenetes sebességgel indult be. Mialatt hosszasan pereskedtek egymással, emberek tömegei döbbsenek rá, hogy ezzel az étellel radikálisan leegyszerűsíthetik a reggelit. Nem volt szükség arra, hogy begyűjtsák a fatüzelésű konyhai tűzhelyet, előkeressék az előző esti maradékokat, nem kellett feltétlenül tojást és szalonnát pirítani, kenyeret szeletelni. A sors igazságtételeként Will végül megnyerte a pert John ellen, és 1922-től kezdve ő használhatta a Kellogg's márkanévét is.

A KÉNYELMESEK REGGELIJE

A cég a harmincas évek elejére annyira kinőtte magát, hogy bevezette a harmincórás munkahetet, és további alkalmazottakat vett föl a gazdasági válság enyhítésére. A vállalkozás nemsokára multinacionális vállalat lett, és ma már évi milliárd dolláros nagyságrendben kereskedik. Mialatt a hirtelen felszabadult kistestvér hatalmas üzleteket ütött nyélbe, az idősebb Kellogg tovább élte a saját életét a maga világában. Meghonosította azt a mai napig elterjedt tévhitet, hogy minden falatot negyvenszer kell megrágni, villanylámpákkal fényfürdőt adott a pácienseinek, elektromos árammal és napokig tartó gyógyfürdővel próbálta őket kezelni, miközben korát messze megelőző módon iktatta be a mindennapi életükbe a modern orvostudomány egyes elemeit is.

Ahogy teltek az évek, az idő lassan elhaladt John feje fölött. A szanatórium lassacskán elvesztette a vonzerejét. Egyre kevesebben jöttek, az idősödő igazgató pedig mindinkább az általa kidolgozott életvezetési alapelvek propagálása felé fordult. Tiszteletre méltó szakember hírében állt, a világ legnépszerűbb orvosa volt. Újságját milliók olvasták, könyveit óriási példányszámokban adták el világszerte. Sokan természetesnek találták azt az általa is buzgón hirdetett, világszerte elterjedt eugenikai alapelveket, amely szerint az emberi fajt kontrollált szaporodással, nemesítéssel, külső beavatkozással kell megszabadítani a genetikailag kellemetlen jelenségektől. ♦

Március

24.

19:00

MIKOR VAN ITT AZ IDEJE?

Mi határozza meg a gyerekvállalás ideális időpontját? Hogyan lehetünk biztosak benne, hogy érettek vagyunk a döntésre, láthatjuk-e egyáltalán tisztán és racionálisan ezt a kérdést?

Improvizációs estjeinken 3 jelenetet láthatnak a Nézőművészeti Kft. vendégművészeinek közreműködésével.

Színészek: Varga Ádám és Mosolygós Sára

Szakértő vendégünkkel **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője beszélget.

A Képmás-estre a belépés regisztrációhoz kötött, belépő személyenként egy Képmás magazin.

Regisztráció: kepmas.hu/kepmas-est

TÁMOGATÓ:

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

RENDEZŐK:

Média a
Csaláért
Alapítvány

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

mOmKULT
KULTURÁLIS KÖZPONT

SZÖVEG –
OSZTOVITS ÁGNES

NÉGY A HUSZONKÉTEZERBŐL

Kedvenc könyves barátom nem ismer lehetetlent. Ha keresek valamit, rögtön siet a polchoz, és a kezembe adja a könyvet. Vagy elnézést kér, és beüti a keresett művet a számítógépbe. Rögtön hozom a raktárból, mondja, majd hozzáteszi, több mint huszunkétezer címet forgalmazunk, és az én fejem sem káptalan. Van igazán jó könyvük? – kérdeztem legutóbb. Egy pillanat, mondta. Ez a legjobb. Két vaskos kötet.

◆ LEV TOLSZTOJ ANNA KARENYINA új fordításban.

Napjaink egyik legjobb műfordítója, Gy. Horváth László vállalkozott arra, hogy Németh László közel hetvenéves magyarítása után megbirkózik Tolsztoj utolérhetetlen remekével. Félreértés ne essék, ez a vállalkozás nem újabb nemtelen támadás a fordítást gályarabságként átélő Németh László ellen, hanem annak bizonyítéka, hogy kapcsolódunk a legnemesebb hagyományokhoz, amelyek értelmében a klasszikusok fordítását az új nyelvi és filológiai eredmények birtokában időről időre meg kell újítani. Figyelembe kell venni az évtizedek szövegromlását, a magyar nyelv változását és azt, hogy a hetvenéves fordulatok közül néhány ma már modorosnak hat.

A fiatalokat nehéz rávenni a világirodalom vaskos remekeinek olvasására, így aztán mindent meg kell ragadni, hogy ne poros szöveggként értékeljék a műveket. Gy. Horváth remek, maníroktól mentes, pontos fordítása persze nemcsak őket, hanem Tolsztoj régi rajongóit is meghódítja. Ők a Németh László-féle Anna Karenina mellé teszik a polcra az új Anna Kareninát, alkalmasint egybevetik a két magyarítást, és rájönnek, hogy Tolsztoj több misét is megér. Az Anna Karenina zseniális mű, házasságról, szerelemről, anyaságtól és a társadalmi konvenciók erejéről aligha született nála nagyobb regény. (És még egy jó hír: Gy. Horváth László a *Háború és béke* új fordításán dolgozik.) (Európa Könyvkiadó, 6999 Ft)

A tavalyi Pilinszky-év után most a száz éve született *Nemes Nagy Ágnes*t ünnepeljük, akit néhány éve beszorítottak ugyan a gimnáziumi tantervekbe, mégsem lett széles körben ismert költő. Nem éppen vonzó jelzőket aggtattak rá, olyasmiket írtak róla a tankönyvek, hogy ő a legférfiasabb lírát művelő költő, aki a szenvedély helyett a tárgyilagosságot részesíti előnyben. Azon túl, hogy a meghatározás az egész női nemet sérti, nem igaz Nemes Nagy Ágnesre sem. Ezt nagyszerűen bizonyíthatná egy húsz-harminc verset felvonultató népszerű válogatás. De mint halljuk, az irodalmárok az összes művet kívánják újra megjelentetni. Az emlékévé első kiadványa a **SZORONGATOTT IDILL. NEMES NAGY ÁGNES, LENGYEL BALÁZS, MÉSZÖLY MIKLÓS, POLCZ ALAINE LEVELEZÉSE 1955–1997**

Hernádi Mária és *Urbanik Tímea* gondos gyűjtőmunkája is leginkább a szűk szakmának szól. Ha az olvasó abban reménykedik, hogy olyan pikáns részleteket tud meg e négyes magánéletéről, mint amilyenekről a néhány éve, a *Bilincs a szabadság legyen* címen megjelent Mészöly Miklós – Polcz Alaine leveleskönyvből értesülhetett, nagyot fog csalódní. És ennek oka Nemes Nagy Ágnes személyiségében keresendő, aki irtózott a magánélet kitergetésétől, aki soha egy rossz szót nem írt le volt férjéről, akivel élete végéig közeli munkatársi kapcsolatban maradt. Hiába biztatta gondjainak elmondására a pszichológus Polcz Alaine.

A két házaspár barátságban vészeli át az ötvenes évek nyomorúságát, együtt utaznak Erdélybe, majd együtt élnek meg az 56-os forradalom végjátékát, a lakásba csapódó halálos lövedéket, Lengyel Balázs letartóztatását és kiszabadulását. Ahogy enged a politikai nyomás, a levelezés megritkul. A feszültség a két férfi között egyre nyilvánvalóbb, majd a 90-es években szakításhoz vezet, mikor is Mészöly elvi alapon kilép az általa szűkkeblűnek tartott Széchenyi Művészeti Akadémiából, amelyet a vezetőségben helyet foglaló Lengyel egykori barátjának címzett levelében meg akar védeni a *Makovecz, Páskándi* és társai állítólag szélsőjobbos nézeteitől.

A kötetből egyértelműen kiderül, hogy a megidézett négyesben két igazán eredeti és vonzó személyiség, formátumos alkotó volt: Nemes Nagy Ágnes és Mészöly Miklós. Ők értették meg igazán egymást. A magát irodalmi vezérnek képzelő Lengyel Balázs és az *Asszony a fronton* című regényével szépírói babérokra is törő Polcz Alaine mellékszereplők csupán.

A kötet felét teszik ki a levelek, a másik részét a két házaspár közös élményeit megőrkítő versek, novellák emlékezések, valamint a bibliográfia.

(Jelenkor Kiadó, 3999 Ft)

MAROSI GYULA AZ IFJÚSÁG TÖRT SZÁRNYÚ MADARA

című kötete tizenöt önéletrajzi írást vonultat fel. A magát mindig is realista történetmesélőnek tartó, nyolcvanadik évében járó szerző, aki nem mellesleg többtucatnyi remek tévéjáték és film forgatókönyvírója, konokul kitarít régi elképzelése mellett: a tudomásunkra jutott történetek „*legyenek írásba foglalva, legyenek fellelhetők, akár úgy is, mint az ősemlék keze nyoma a barlangok falán*”. Marosi nagyszüleinek életét az első világháború, apjáét a második történet derékba, nemzedékéét 1956. Életré szülői sebeket ejtett a történelem. A Budapest VII. kerületében felnövő fiúcska éles, kritikus szemmel figyeli a világot, az iskolát, majd a sok megpróbáltatással járó katonaságot, míg ki nem kőt az írásnál. Nincs nagy családi könyvtár, nincs írógép otthon, de lehet olvasni és sok-sok alkuval masinát is szerezni, amibe be kell fűzni a lapokat, és bepötyögni a már kiértelt történeteket. Így elfogadják az írásokat a szerkesztők, a fiatalemberből író lesz, irodalomszervező, majd dramaturg a Magyar Televízióban. Bármilyen fájdalmas: Marosinak és a legsikeresebb tévéjátékokat rendező Mihályfy Sándornak a rendszerváltás nem felszabadító élmény, hanem óriási csalódás. Az MTV új vezetése nem tart igényt a munkájukra, nem forgathatnak, a pozícióikat a náluk szabadabb demokraták foglalják el. A sérelmek jogosak, de nincs hová fellebbezni.

Csak arra biztathatjuk Marosi Gyulát, hogy ne tegye le a tollat. Keserűen szép történeteire szükségük van az olvasóknak.

(Magyar Napló Kiadó, 2500 Ft)

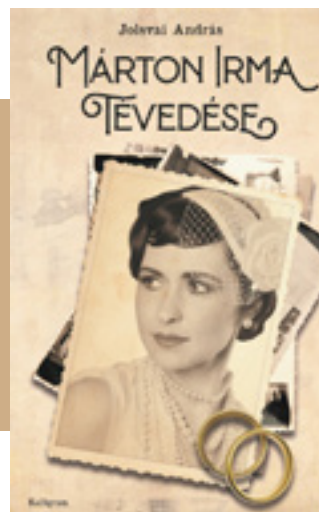
JOLSVAI ANDRÁS MÁRTON IRMA TÉVEDÉSE

című, több mint háromszázhatvan oldalas regénye könnyed olvasható, itt-ott irodalmiaszkodó lektúr. Három fiatal nő életét meséli el az 1930-as évek Budapestjén. Az egyik főszereplő, Márton Irma születésnő egy Krúdy-rajongó villamoskalauzba szeret bele. A szerelem nem kölcsönös. A nő unszolására végül egynapos házasságot kötnek, hogy Irma örökbe fogadhasson egy kórházban hagyott csecsemőt. *Madarász Henrietta*, miután apja elvesztette vidéki birtokát, a fővárosban keres pártfogókat. A szép, éles eszű lány hamarosan a művészvilág kedvence lesz, de az a férfi, akit kinézett magának, s akitől gyereket vár, nem hajlandó feleségül venni. Marad egy szépreményű vidéki zongorakísérő, akivel elhitheti, hogy az ő gyermekét hordozza a méhében, az pedig rááll a gyors házasságkötésre.

A harmadik nőt tiszta szándék vezérli, szeretne hozzámenni hűséges lovagjához, egy szegény munkásfiúhoz, de az anyagiak hiánya miatt sokáig várniuk kell. Aztán elérkezik a házasságkötés, majd a szülés napja. A három főszereplő a szülőszobában találkozik.

Jolsvai, aki irodalmi szerkesztőként kezdte pályáját, de ismertté újságíróként vált, az utóbbi időben ontja magából a könyveket. Mivel jól ír, szerkeszt, s egyszerre tud érzelmes és humoros lenni, a közönség jól fogadja a regényeit.

(Kalligram Kiadó, 3990 Ft) ♦

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

ÚJRA
NYITÁS

2022. MÁRCIUS 12.

SZÖVEG –
NÉMETH VÁNYI KLÁRI

KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

„Hit nélkül nem lehet élni”

„...generációjának egyik legképzettebb és legsokoldalúbb tehetsége, a roma kortárs művészet mozgalmának egyik vezető képviselője. Tanulmányait képzőművészeti felsőoktatási intézményekben végezte, és a hivatalos képzettség mellett mindvégig megmaradt érdeklődése és érzékenysége a roma kultúra magyarországi közege iránt” – írja Junghaus Tímea művészettörténész **Bódi Barbaráról**, „Bobáról”, aki nemcsak festőművész, hanem művészpédagógus és szociológus is.

◆ – Legutóbbi kiállításának megnyitóján Széll Virág művészettörténész megemlítette, hogy az ön életében az Isten-ember kapcsolat meghatározó szerepet játszik. Ha jól tudom az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán elvégezte a hittanári szakot. Mit jelent Önnek a hit?

– Szerintem hit nélkül nem lehet élni. A hit ereje az embert a legmélyebb állapotában is képes megsegíteni. Erőt, reményt és bátorságot ad, kell ahhoz, hogy talpon tudjunk maradni. A szakadékból is ki tudja rántani a lezuhant embert. Fontos, hogy egy átlagos hétfői téli reggelen is hálával tudjunk ébredni, lehet örülni egy parányi napfénynek is. Gyermekkoromtól kezdve bennem volt a hit, és az önismeretem Isten ismeretével együtt fejlődött. Kamaszként vesztettem el az édesapámat. Ezen a nehéz időszakon is a hit segített át. Hittan szakra azért mentem, hogy ne csak érzelmi megtapasztalások legyenek a hitem mögött, hanem szerettem volna intellektuális tudást is szerezni minderről. A művészi hitvallásom szerves része az aktív hitéletem, és erős párhuzamot tapasztalok a kettő között.

– *Tükröm – Tükröm, avagy a Másságról másképpen* című tárlatán 12 portrét állított ki. A képeken hat férfi és hat nő arca látható. Különböző érzelmek jelennek meg az arcukon. A 12 festmény egyike nem mindennapi módon Krisztust ábrázolja. A vásznon egyszerre van jelen a feltámadt és a kínhalált halt Jézust. Merész és szokatlan kép.

– Azzal, hogy Jézus Krisztus arca megjelent az emberi arcok között, ennek a tárlatnak az üzenetét misztériummá, próféciává transzformálta. Jézus Krisztus az emberré lett Isten, aki fájdalmainkat és bűneinket magára vette. Megértette az emberi esendőséget, sebezhetőséget. Meghalt és feltámadott. Egyszerre ura az életnek és a halálnak. Nemcsak a személyes hitem, hanem egy filmélmény is nagy hatással volt rám ennek a festménynek a megszületésekor. Mel Gibson *Passió* című alkotása nagyon megérintett. Bepillantást kaptam Krisztus szenvedésébe, abba, hogyan tusakodott benne az emberi és isteni én a Getsemáni-kertben a megfeszítése előtti éjszakán. Megrázó élmény volt ennek a kettősségnek a viaskodása, de segített az én Krisztus képem megszületésében.

„ **Az a cél,** hogy az egyetemre bekerült 0,1%-os arányból ne történjen további lemorzsolódás. De ennél is jóval fontosabb lenne az általános iskolás tanulók támogatása.

– Milyen érzés, ha egyfajta kuriózumként, cigány festőművész munkáiként közelítik meg a képeit?

– Amikor a tanáraink alsó tagozatos koromban észrevették a tehetségemet, nem azért látták meg, mert cigány származású vagyok, vagy „cigányosan tehetséges.” A tehetségnek nincs színe, nem hovatartozás kérdése. A diplomáimat sem szolidaritásból, empátiából,

segélyként kaptam, semmilyen pozitív diszkriminációban nem volt részem, sőt többet kellett teljesítenem, hogy az előítéletek ellenére megmaradjak. Festőművészként sem a származásomból indultam ki. Nem az archaikus, autodidakta roma képzőművészetet művelem. Tudatosan készültem a művészi pályára. Az egyetemem töltött évek alatt Nagy B. István és Földi Péter Munkácsydíjas festőművészeknél tanultam, és sajátítottam el a rajz- és festészeti technikákat. Megismerkedhettem számos más kultúra művészeti értékével is, bekapcsolódhattam az európai festészet vérkeringésébe, újításokat kezdehitem saját magam is kipróbálni a festővászonon. A származásomból hozott tapasztalatok szabadabb és bátrabb átjárásra hívnak a műfajok között, és innovatív technikák alkalmazására sarkallnak.

Sokak családjában van más nemzetiségű ember is, így nem csak a magyar nemzeti érzés van bennük. Próbáljuk ezt Isten adta természetességgel egészségesen, harmonikusan felfogni, hiszen ajándék, hogy sokfélék vagyunk! Én a magyarságom mellett hasonlóan fontosnak tartom

a roma nemzetiség tudatát – az identitásom más hasonlóan fontos összetevője mellett, azonban nem kedvelem, amikor kifejezetten ezt emelik ki, mert emögött szegregáció és előítélet van, ami eleve alárendelt állapotba kényszerít.

– Szociológusként hogy látja a Kádár-rendszer intézkedéseit, például a cigánytelepek felszámolását?

– Az 1961-ben megszületett párttárgozat a cigányság helyzetét szociális problémaként aposztrofálta. Semmi mást nem láttak ebben a nemzetben, csak a nyomorúságos helyzetüket, nehéz életkörülményeiket. A Kádár-rendszer szociális programokkal próbált felületi kezelést nyújtani a fent említett problémákra. Elfeledve, hogy a roma nemzetiségnek erős kulturális tőkéje van, ami plusz hozadék is lehet. A körülmények azonban kevésbé adtak lehetőséget ennek a tehetségnek a kibontakoztatására, vagy akár csak esélyt egy jobb életminőség kialakítására. Az úgynevezett csökkentett értékű lakásokban közüzemi szolgáltatás nem volt, és egyszerre több család is élt egy szoba-konyhában, akik közös mellékhelyiséget használtak. Arról nem is beszélve, hogy szociális alapon nem kaphatták meg ezeket, hanem a családokat hitelfelvételre kényszerítették, meglévő házaikat ledózerolták, hogy vásárlásra sarkallják a hajlék nélkül maradt romákat. A rendszerváltás után a gyárprivatizációk következményeként, betanított munkaerőként a cigányok veszítették el először állásukat, majd lakhatásukat is, mivel hiteleiket nem tudták fizetni. A történelem folyamán többször kerültek megalázott, kiszolgáltatott helyzetbe, ami máig meghatározza ennek a nemzetiségnek a jelenét.

– Művészetpedagógusként mit gondol, hogyan tudnánk népszerűsíteni a roma kultúrát az oktatásban, és mi segíthetné még az integrációt?

– Elsősorban nem a különbségeket kellene nézni, hanem az együttélésből fakadó értékpluralizmust és a közös múltunkat. A cigányság 1300 óta jelen van Magyarországon. Közös a történelmünk, közös a nyelvünk, közös a kultúránk – szimbiózisban élünk évszázadok óta. Hadd mondjak pár példát! Ha magyar néptáncot tanulunk, akkor találkozni fogunk benne cigány néptánc elemekkel, ahogyan a magyar népdalokban is megtalálhatóak a cigány dallamvilágból merített elemek. A magyar díszítőművészetben is visszaköszönnek a különböző cigány motívumok. Nem beszélve a magyar nótákról, kiváló magyar cigányzenekarokról és zenészdinasztiákról, akik nemzetközi szintű elismerést hoztak hazánknak. A közös értékeinkre kellene felhívni a figyelmet, amelyek mentén össze tudunk kapcsolódni. A másik nagyon fontos dolog szerintem ebben a tanulás

és együttélési folyamatban a pedagógusok szerepe. Szükség lenne olyan óvónőkre, tanítónőkre, tanárookra, akik beszélnek a romák nyelvét, ha nem is tökéletesen, de legalább egy kicsit tudnak cigányul, ennek nagy szerepe lehet főleg azokon a településeken, ahol sok roma lakik. Az oktatásban a roma nemzetiségből adódó sajátosságokat is figyelembe kellene venni, és mindenekelőtt olyan empatikus pedagógusokra lenne szükség, akik nem negatívumként, nyűgként élik meg a roma származású diákok szegénységét vagy összetett szociális hátterét, hanem próbálják fejleszteni őket, megtalálni a közös hangot. Nagyon fontos lenne, és ezt már fel is ismerték, hogy az oktatásban ezeket a roma nemzetiségből adódó sajátosságokat, inkluzív pedagógiai módszerekkel be kellene vezetni. Jól képzett pedagógusokra lenne szükség, olyanokra, akik a roma társadalomtörténetet,

történelmet, kultúrát és művészeteket is számba vesznek, mint a magyar történelem és kultúrtörténet szerves részeit. Egyébként a romák integrációjában, oktatásában próbál szerepet vállalni az egyház is a roma szakkollégiumi hálózat kiépítésével: az egyetemisták tanulmányait követik, hogy az egyetemre bekerült 0,1%-os arányból ne történjen további lemorzsolódás. Azonban hatékonyabb kezdeményezés lenne az általános iskolás roma származású diákok szakmai támogatása, mert a lemorzsolódás ebben az időszakban a legnagyobb, a középiskolai továbbtanulás jóval kevesebb a többségi fiatalokhoz képest, amit negatívan befolyásol a 2011-ben bevezetett 16. életévig tartó tankötelezettség is.

– Milyen fontos értékeket köszönhet roma származásának?

– Bátorságot és határtalan szabadságot. A festészetben – bár megőrizve és tiszteletben tartva a festészeti hagyományokat, a szabályok megszegésére törekszem, merész újdonságot hozok. Egész életemben szabálykövető ember voltam, most is az vagyok, viszont a festészetben szabad szeretek lenni. Amikor elvégeztem az egyetemet, a megszerzett tudás gátakat épített fel bennem. Tudtam, hogy ha meghúzok egy vonalat, az hogyan fejeződik majd be, hová vezet. Állandóan a hibákat láttam a munkáimban, túltengett bennem az önkritika. Akkor két évig nem nyúltam ecsethez, ceruzához. Kellott ez a kis szünet, hogy visszatérjek az alapokhoz. Amikor újra elkezdtem festeni, hihetetlen vakmerőséggel és bátorsággal láttam munkához, nem felejtve a tanultakat – de átértelmezve azokat egyéni küldetésemhez.

Bódi Barbara festőművész kiállítása a tervek szerint márciustól a Magyar Művészeti Akadémia első végzős ösztöndíjasainak kiállításán, a Pesti Vigadóban lesz látható. ♦

ÖSSZEÁLLÍTOTTA –
GERGELY-BAKA ILDIKÓ, FODOR KRISZTINA

MÁRCIUSI KIMENŐ

REJTELMES RENGETEG – ERDŐMENTŐ KÜLDETÉS

A Vajdahunyadvár gótikus szárnyában látható kiállítás és kalandjáték egy képzeletbeli erdőmentő küldetésre hív. A látogatók belépéskor szöveges játékfüzetet kapnak, amellyel lépésről lépésre kerülhetnek közelebb a célhoz. Találkozhatnak óriásgombákkal, egy behemót hídfoglalóval, egy titokzatos ladikossal, egy fullánkos szobrászmesterrel és az erdők-mezők számos különleges lakójával. Ha sikerül minden feladványt megoldani, a gyerekek jutalmat kapnak.

Budapest, Vajdahunyadvár, 2022. március 15-ig

XX. VÁCI TAVASZI FESZTIVÁL

Az eseménysorozat keretében idén is hangversenyek, gyerekkoncertek, színházi előadások várnak mindenkit. Egy rézfúvós együttes film- és mesezenéket ad elő, lesz egy koncertszínházi előadás Csoóri Sándor életműve alapján, fellép Szentpéteri Csilla, a Kolompos, Csuja Imre és Czutor Zoltán.

A Karinthy Színház *A baba* című előadása is látható lesz: Ha valaki társat keres, olyanra vágyik, akivel egy lehet. És ha az élkben csalódott, nincs más, mint a gép, amelyet pont arra terveztek, hogy társ legyen. De mi van akkor, ha ez a gép rájön, hogy kik is vagyunk, és ki ő? És mi történik, amikor saját magunkkal szembesít?

Vác, 2022. május végéig

KÉPMÁS-EST

FILM és PSZICHOLÓGIA

Várkert Bazár,
Testőrpalota, Vetítőterem

Március

30.

18:00

TÉTOVA GENERÁCIÓ

Három érettségi előtt álló lány és egy fiatal egyetemista fiú szemszögéből (aki maga a rendező) pillanthatunk be a felnőtté válás és a beilleszkedés nehézségeibe. Őszinte pillanatfelvételt láthatunk a Z generációról, majd vendégünkkel a pszichológia eszköztárával is körbejárjuk a kérdést.

Szakértővendég: Orsolits Zoltán Zénó,
addiktológiai tanácsadó

A beszélgetést **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője vezeti.

Film: Dívák (magyar dokumentumfilm)
Rendező: Kőrösi Máté

ÁLMOK ÁLMODÓI 20

A kiállításon olyan tudományos és technikai vívmányokat mutatnak be, amelyek felfedezői, megalkotói között a magyar néphez és kultúrához kötődő tudósok, szakemberek találhatók.

A Szent-Györgyi által felfedezett C-vitamin, Semmelweis áttörése a gyermekágyi láz megelőzésében, Karikó Katalin mRNS-vakcinája, Goldmark színes televíziója, Neumann számítógépe, Gábor Dénes hologramja mind-mind átforgatta addigi világunkat, felforgatta az életünket.

A tudomány egy szórakoztató rácsodálkozás az újdonságra – ennek élményét ígérük a szervezők. A tárlat 20 évvel az első után egy teljesen új kiállítással nyílik meg.

Budapest, Millenáris, 2022. február 15-től

A Képmás-estre a belépés regisztrációhoz kötött, belépő személyenként egy Képmás magazin.

Regisztráció: kepmas.hu/kepmas-est

TÁMOGATÓ:

RENDEZŐK:

Lévai Anikó

A családban is ott vannak a superhősök

Az elmúlt időszak nemcsak a családokat, a médiát is próbára tette, tudnak-e a nehéz helyzetben stabil tájékozódási pontokat és támogató segítséget nyújtani. Az olvasottsági, hallgatottsági, nézettségi számok fontosabbak-e, mint a lapzárta utáni emberi sorsok? Valójában ezekre a kérdésekre adott válaszokat ünnepeltük a Magyar Állami Operaház Eiffel Műhelyházában tartott díjátadó gálán. A médiát, amely nem csupán megismerteti az igazságot, hanem jobb és boldogabb emberré tesz minket. Képriport a Média a Csaláért-díjak átadásáról.

„Bármilyen különös, a legegyszerűbb családi történet is izgalmasabb tud lenni, mint egy akciófilm. Hiszen a családban is ott vannak a superhősök, a varázslók, a harcosok, a bajok és a diadalok. Minden adott tehát ahhoz, hogy a sztori izgalmassá – pontosabban az életünkké – váljon. Mi ezeket az igaz és valódi történeteket díjazzuk, azt ünnepeelve, ami mindig velünk van, mégis olyan kevészer mondunk köszönetet érte: a családot” – mondta a rendezvényen **dr. Aczél Petra**, a Média a Csaláért Alapítvány és a szakmai zsűri elnöke, a Corvinus Egyetem professzora.

„Mi, akik most itt vagyunk együtt, hiszünk abban, hogy egy jobb társadalom legfontosabb alkotóeleme, kicsiny sejtje a család. Itt éljük meg, hogy szeretnek minket, itt érezzük magunkat biztonságban. Itt figyelnek oda ránk. Itt neveljük szerte a világon az emberi közösség hasznos és értékes tagjait emberré, érző és cselekvő lényekké. Ezért mindannyian tehetiünk egy kicsit, a magunk tudásával, lehetőségeivel. A kormányok hozhatnak családbarát intézkedéseket. Mi gyermekeket és unokákat nevelhetünk. A média munkatársai pedig beszélhetnek sokat a család fontosságáról, ráadásul a lehető legjobb szakmaisággal.” (Lévai Anikó)

TÁMOGATÓK:

Az 1 millió forinttal járó, magyarországi Média a Családeért-díjat a szakmai zsűri döntése alapján **Kácsor Zsolt** Irigység című írása nyerte el, amely a Népszavában jelent meg. A győztes Lévai Anikótól vehette át a díjat.

Az 1 millió forinttal járó Külhoni Média a Családeért-díjat idén **Péter Beáta**nak, a Liget.ro újságírójának És a gyerekkel mi lesz? című írásáért Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár adta át.

A 300 ezer forinttal járó Családbarát Média – Miniszteri Különdíjat **Farkas Adrienne**, a Kossuth Rádió munkatársa vehette át Zsigó Róbert családokért felelős államtitkártól, a Kháron ladikján – a gyász kísérés a gyakorlatban című riportjáért.

A magyarországi Közönségdíjat **Uzsalyné dr. Pécsi Rita** neveléskutató, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola docense vehette át Beteljesedés vagy leépülés? A második féлдő dönt! című, MagyarKurír.hu-n megjelent cikkéért.

A Külhoni Közönségdíjat 2021-ben a Magyar Szóban megjelent Folyamatosan frissíteni kell az „adatbázist”! című írásával hozta el **Kállai G. Nikolett**a. A közönségszavazás győztesének díját a Kolping Hotel és a Zax Kézműves Csokoládé biztosította.

SZÖVEG –
JEAN ORSOLYA

A cikk a Magyar Turisztikai Ügynökség
szakmai támogatásával készült.

Itt a tavasz, hív a természet!

A tavasz közeledtével, amikor már testünk, lelkünk áhítozik a szabadba, a hazai arborétumok, rezervátumok és nemzeti parkok remek túracélpontok lehetnek, egy-egy napsütéses hétvégén csodás program az ébredező természetet megfigyelni, magunkba szívni a tavasz illatát. Sok helyre már a következő hetekben is érdemes ellátogatni.

♦ VIRÁGBA BORULÓ ARBORÉTUMOK

A Csaplári-erdőben található Alcsútdobozai Arborétum a második világháborút megelőző időkben a Habsburg-család magyarországi birtokainak központja volt, mára hazánk legértékesebb, Európában szinte páratlan, 540 fajtából álló élőfagyűjteményének birtokosa. Egyedülálló 24 törzsű óriástujája, zuhatagos bükkje, héttörzsű török mogorója és 170 éves – ezzel az ország legidősebb libanoni cédrusa. Március elején szinte kötelező ellátogatni ide, mert olyankor az egész arborétum szemkápráztató hóvirágmezővé változik.

Aki a különleges virágok és cserjék szerelmese, annak bizonyára szerepel a bakancslistáján Magyarország és Közép-Európa egyik legcsodálatosabb botanikus kertje, a Jeli Arborétum, amely évről évre látogatók sokaságát vonzza az áprilisi–májusi rododendronvirágzás idején. Ilyenkor hetekre virágba borul az egész arborétum, a park területén található több ezer rododendronnak köszönhetően.

Tavasszal a Zirci Arborétum is virágba borul: ilyenkor igazán szép a parkon keresztülfutó Cuha-patak két oldalán látható, védett lágyszárú fajokból álló virágszőnyeg. Az arborétum arról is nevezetes, hogy ez ma hazánk legmagasabban fekvő élőfagyűjteménye, és itt csodálhatjuk meg a híres hársfasort, amelyet 1809-ben telepítettek.

A Szarvasi Arborétum a Körös parti csodák világa: a történelmi Magyarország közepén létesült több mint 200 évvel ezelőtt, és hazánk egyik legszebb arborétumának tartják. A kezdeti gyűjtemény Pepi gróf, azaz Bolza József gróf nevéhez kötődik, amelyet unokaöccse, Bolza Pál fejlesztett a Hármaskörös szabályozása útján ligetes-fás arborétummá. A terület az idők során tovább fejlődött és kibővült. A kert különleges, népszerű óriásfája a Hegyi mamutfenyő, látványosságai a 200 éves tölgyek, a szabadon élő pávák és a tavasszal virágzó liliumfák.

Kép: Magyar Turisztikai Ügynökség

Mandulavirágzás a Balatonnál

KÜLÖNLEGES BIOSZFÉRA-REZERVÁTUMOK

Vannak olyan kiemelt természetvédelmi területek a Földön, amelyek egyfajta rezervátumként próbálják megőrizni az egyes országokra jellemző élőhelyeket és tájtypusokat. Hazánkban összesen 6 ilyen bioszféra-rezervátum található, köztük az aggteleki és a Fertő tavi.

Az Aggteleki rezervátum része az Aggteleki-barlangrendszer is, amelyet leginkább cseppkövekkel ékes 270 barlangja tesz híressé – ezek közül is a legnevezetesebb a Baradla-Domica, amely 25 km-es hosszúságával a mérsékelt égöv egyik leghosszabb, csodálatos látványvilágú cseppkőbarlangja, de a változatos élővilág, a dús erdők, a kopár karsztok, vadregényes szurdokok is hívogatóak lehetnek a természet kedvelőinek. Csak kevesen tudják, hogy az Aggteleki Nemzeti Park területén található az egyetlen terület az országban,

amelyet rendszeresen elönt a víz: Bodrozug ilyenkor igen gazdag vízi élővilágnak ad otthont.

A Fertő tavi rezervátum a tó teljes magyarországi területét foglalja magába, és a Világörökség részét képezi. Ez a második legkönnyebben felmelegedő tó egész Európában (az első a Balaton), és vize harmincháromszor sósabb, mint a „magyar tenger”. Van egy nagyon különleges jelenség is, ami csak itt figyelhető meg, igaz, a híres fertői ferde vízhez nagy szerencse kell, ugyanis az kizárólag különleges és szélsőségesen szeles időjárási viszonyok között jön létre. Olyankor majdnem egy méter a vízkülönbség az északi és a déli part között. Érdeemes tavasszal két kerékre pattanni, és körbetekerni a tavat, látnivalókban nem lesz hiány, de ha a kényelmesebb utat választanánk, hajókázhatunk is rajta.

Makó, lombkoronasétány

Hóvirágzás az Alcsúti Arborétumban

CSODÁS NEMZETI PARKJAINK

Aki szeret túrázni, és érdeklí a különböző tájegységek múltja, kialakulása, az ok-okozati összefüggések, annak ajánljuk a geotúrákat a Bakony–Balaton Geopark területén.

A szurdokvölgyek, öreg barlangok és hűs források kedvelőinek az Öreg-Bakony térségét ajánljuk, a lenyűgöző kőzetek szerelmeseinek a Káli-medence nyújt majd izgalmas ismereteket, míg a vulkánok és hévforrások rajongói a Keszthelyi-hegység csodái közt lelhetnek újabb kedvencekre. Az állatszeretők számára a különböző Balaton-felvidéki tanösvények számos izgalmas, védett fajt rejtenek.

A Bükk hatalmas hegyvonulatai, különös sziklaformái megmozgatják a sziklamászás szerelmeseinek fantáziáját – nem is csoda, hiszen a csúcsokra felérve lélegzetelállító látványban lehet része annak, aki vállalkozik egy ilyen túrára. A Szőlő-kő, a Felsőtárkányi szurdok-szikla, a Bárány-kő, valamint a Fehér-kő egész évben mászható, és túraösvényeken is megközelíthető. A Bükki Nemzeti Park ad otthont a hazánkban ismert barlangok több mint egynegyedének is, ezzel különleges helyet foglal el a nemzeti parkok között. A tapasztalt természetjárók szerint a park legszebb kincseit az éjjeli órákban fedi fel: a Bükki Csillagoségbolt-park olyan hely, amit az életben egyszer mindenkinek látnia kell. A Bükki Nemzeti Park területén több megfigyelőhely is van, ahol a fényszennyezés már olyan alacsony mértékű, hogy láthatóvá válik az éjszakai égbolt, és teljes pompájukban tárulnak elénk a Tejútrendszernek – de akár az űr távolabbi régióinak – onnan belátható szegletei is.

IZGALMAS LOMBKORONA-TANÖSVÉNYEK

Egyre népszerűbbek hazánkban is a lombkoronaösvények vagy tanösvények, és bár legek tekintetében ugyan nem kelhetünk versenyre a dél-amerikaiakkal, büszkéek lehetünk az itthoni kínálatra. Talán mind közül a leghíresebb ösvény a hagyma alakú toronnyal díszített, 191 méter hosszú, Makói lombkoronasétány, amely márciusban nyit. A 9 méter magasan elhelyezkedő tanösvényen 10 szakasz található, amelyeken különböző információkat tudhatunk meg a fákról, madarokról, és egyéb erdei állatokról és növényekről. A lombkorona egyik érdekessége a benne található spirál alakú csúszda.

A kaszói lombkoronaösvény része annak a 4 tanösvényből álló rendszernek, ami Kaszói település környékén található. Az ösvények célja, hogy a növény- és állatvilágot minél jobban megismertesse a látogatókkal. Itt 9 méter magasan, 124 méter hosszan csodálhatjuk a fák mesés világát, és sokak örömeire Kaszón kisvasút is közlekedik.

A szintén márciusban nyitó gyomaendrődi lombkorona-tanösvényt Erzsébet Liget néven találjuk meg a térképen. Különlegessége, hogy itt nemcsak a föld fölött, hanem a víz fölött is át tudunk kelni a kiépített faút segítségével. Maga az ösvény több mint 1000 méter hosszú, és tornya 15 méter magas.

A zömében tölgyekből álló Karcagi Parkerdő nem kevesebb mint 314 m hosszú lombkorona-tanösvénnyel várja a kíváncsi érdeklődőket. Az ösvény 6 méter magas, a környék pedig 40 interaktív állomást kínál, és ideális kirándulócélpont gyerekekkel. ♦

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

SOROZAT –
BIBLIAI TÖRTÉNETEK

Hétköznapi fordulat

” Már Damaszkusz közelében járt, amikor az égből egyszerre nagy fényesség ragyogta körül.

(ApCsel 9–13)

◆ Régen, ha megálltam, és az utas nem fizetett, csak nézett rám, mint valami tizenennyolcadik századi szolgára, hogy mire várok, tessék, kezdjem csak kipakolni a csomagokat, így éreztetve velem, hogy addig nem ad borraivalót, én ettől úgy felhúztam magam, hogy csak azért sem segítettem neki. Mondjuk ha szépen kér, akkor sem lettem volna köteles megtenni, ismerem a taxistörvényt, egyetlen betű sincs benne arról, hogy ki kéne pakolnom a kuncsaft mázsás cuccait. Mért csinálnék olyat, amire nem köteleztek? Mi vagyok én, szállodai londiner? Emlékszem egy öregasszonyra, csak ült, és bámult rám, láthatólag pénze is volt, kicsit több ideje volt megkeresni, mint nekem, de azért elvárta persze, mint a kocsiától az arisztokrata hercegfeleség, hogy cipeljem el a nyers hústól bűzlő cekkerét a házig. Mondtam neki, hogy persze, máris, alig vártam, hogy kiszálljon, már léptem is a gázra, a banyatank odagurult az orra elé a csomagtartóból, vegye fel, azt' vigye, vagy fizessen szolgálatait, szerinted érdekelt?

Aztán egyszer leintett egy vézna, alacsony csávó. Már nem is emlékszem, miért álltam meg neki, gondolom kellett a pénz, de rögtön megbántam, amikor megláttam a mellette heverő táskákat. Akkorák voltak, hogy egy felnőtt ember is elfért volna bennük... Azért muszájból

megkérdeztem a palit, hogy segítsék-e. Röviden meg rázta a fejét, hogy nem kell, nagy levegőt vett, a hátára kapta mindkét táskát, majdnem összeroppant alattuk, de valahogy beemelte őket a csomagtartóba. Én meg csak álltam tátott szájjal, alig hittem a szememnek.

Nem akarok dicsekedni, de az az igazság, hogy ott és akkor megváltozott bennem valami. Nem lett belőlem szent, csupán annyi a különbség, hogy azóta mindig elcipelem a cuccokat az ajtóig. Nem csak a nőknek meg az öregeknek, a múltkor egy ilyen huszonéves bodybuilder srácnak is kipakoltam, pedig volt vagy negyven kiló a táska, gondolom, súlyzókkal volt tele. Nézett is rám a gyerek, hogy mit akarok tőle, biztos arra gondolt, hogy a borraivaló miatt. Hogyan is érthetné meg, hogy én ezt már élvezetből teszem? Tudom, hogy önző dolog, amit csinálok, de olyan jó látni az emberek arcán a köszönetteljes félmosolyt, hogy én erre rászoktam, nekem ez lett a drogom. De ha nem veszik észre, akkor is megcsinálom, megszoktam, egyfajta kényszer lett, sőt, ha véletlenül elmarad valakinél, akkor napokig rosszul érzem magam. Persze tudom, hogy nem kötelező, mondjuk ha az lenne, lehet, hogy abbaahagynám. Elrontaná az egészséget, hogy elvárják tőlem... ◆

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOS

SOROZAT –
#JÓÉJTPUSZI

BORÁSZATI

- ◆ – Nézd fiam, elfogyott a boruk!
Mondja Mária Jézusnak az esküvőn.
Mire Jézus:
– Ácsmester vagyok, harminc évig
a saját mesterségemet űztem, soha semmi
rendkívülit nem tettem. Anyám,
nem vetted te túl komolyan az angyal
meg a pásztorok furcsa beszédét?
Ja, nem. Hanem?
Jézus így szól:
– Nem vagyok specialista!
Vannak nekik szommóliéik és borkereskedőik,
akik sejtelmesen mesélnek dűlőíziőről, csersavakról,
zsongó illatárnyalatokról és alkonyi füstaromáról,
azokra hallgassanak!
Ja, nem. Hanem?
Jézus így szól:
– Most nem azért, de itt mindenki fetreng.
Értem én, hogy kell a hangulat, jó a mulató, de szerinted Isten akarata tényleg
a filmszakadás lenne?
Ja, nem. Hanem?
Jézus így szól:
– Szólhatnék a szolgálknak, hogy hordják tele
a kútról vagy a ciszternából hatszáz liter
vízzel a három nagy kőkorsót,

- egy órán belül végezni fognak,
remegő tagokkal, csurom izzadtan.
Meg ott a rizikó, hogy agyonverik őket,
ha ebből visznek a násznagynak, és víz marad.
Tuti bevállalják, nem?
A két szép szememért...
Ja, nem. Hanem?
Jézus így szól:
– Szép dolog, hogy két élet összeköttetik,
hogy meghívják a lagzira Tolnát-Baranyát,
egy vagy csak a sok székszoknya
meg virágdísz meg szalagcsokor,
de most azért izmozzak, hogy évekig
mesélhesse mindenki, na, a Ruben meg a Méráb
esküvőjén olyan saturészeg volt,
mint még soha életében, fergeteges buli!
Ja, nem. Hanem?
Ezt mondta valójában:
– Asszony, mi dolgom ezzel? Nem jött el az én időm...
Utána pedig szépen csodát tett, hogy lássuk,
nem az számít, mennyire észszerű a dolog,
nem az számít, ő-e az illetékes,
nem az számít, mi jár, mi nem jár,
nem az számít, mit szólnak a többiek,
kérjem tőle nyugodtan a hihetlent! ◆

Játékra hív
a Vadvilág!

Játsz az új
Vadvilág sorsjegycsalád
tagjaival és nyerj akár

75
millió
forintot!

KERESD A LOTTÓZÓKBAN!

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SORSJEGY

További részletek
a www.szerencsejatek.hu honlapon.

#maradnjatek

18

24MAGYAR

VÁCZI DÁNIEL A GLISSOTÁRRAL

BEJUTOTT
A HANGSZERTERVEZŐK
VERSENYÉNEK (*GUTHMAN
MUSICAL INSTRUMENT
COMPETITION*) DÖNTŐJÉBE.
INTERJÚNK A FELTALÁLÓVAL
A KEPMAS.HU-N
OLVASHATÓ AZ ATLANTAI
EREDMÉNYHIRDETÉS UTÁN,
MÁRCIUS 20-TÓL.